

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok III.

WARSZAWA, DNIA 15 LISTOPADA 1926 R.

Nr. 21.

TREŚĆ:

Ruch służbowy	str. 165	Wykazywanie kaucji przyjętej za Zastępstwo podległe in-	
Zaniechanie potwierdzania otrzymywanych dotacji pienięż-	" 165	nemu Oddziałowi	" 167
nych		Wycofanie z obiegu 25, 10 i 5-lirowych biletów państwo-	
Wycofanie z obiegu 500-leiowych biletów bankowych w Ru-	" 165	wych włoskich	" 167
munji		Odróżnianie przy bonifikacie kosztów porta poniesionych	
Liczenie prowizji domicylowej od dokumentów inkasowych	" 166	przez Zastępstwo w związku z wykonywaniem czynno-	
Właściwe prowadzenie kontroli niepunktualnych płatników	" 166	ści Zastępczych	" 167
Zaniechanie żądania od rolników przedstawiania miesięcz-	" 166	Bilans płatniczy Stanów Zjednoczonych za rok 1925	" 168
nych bilansów brutto		Obroty na giełdzie pieniężnej w Warszawie	" 171
Uzupełnienie wykazu banków dewizowych	" 167	Stan gospodarczy Polski w trzech kwartałach 1926 r. . . .	" 172
Zaokrąglanie pozycji groszowych przy obliczaniu liezb pro-	" 167		
centowych			

Ruch służbowy.

Nominacje.

Alfred Michejda, Zastępca Dyrektora Oddziału w Katowicach, mianowany Dyrektorem nowo-powstającego Oddziału w Zamościu.

Przeniesienia.

Jan Gawor, Zastępca Dyrektora Oddziału w Lublinie, przeniesiony na równorzędne stanowisko do Oddziału w Krakowie; Benedykt Michalik, Zastępca Dyrektora Oddziału w Krakowie, przeniesiony na równorzędne stanowisko do Oddziału w Lublinie.

Zaniechanie potwierdzania otrzymywanych dotacji pieniężnych.

(Dział XIII Spisu Okólników).

Zgodnie z dotychczasową praktyką Oddziały potwierdzają zawsze odbiór zasiłków pieniężnych otrzymywanych czyto ze Skarbcza Emisyjnego, czy też na skutek jego zlecenia z innych Oddziałów, posiadających nadmiar gotówki. Jakkolwiek postępowanie takie jest prawidłowe, to jednak, ze względu na zmniejszenie zbytecznej korespondencji, winno ulec zmianie. Centralna Księgowość ma bowiem możliwość prowadzenia dokładnej kontroli na podstawie raportów kasowych, czy i kiedy odesłany zasiłek został odebrany przez właściwy Oddział, a tem samem czuwać nad tem, ażeby przesyłki takie dochodziły do miejsca przeznaczenia w odpowiednim czasie.

Wobec powyższego należy na przyszłość zaniechać potwierdzania odbioru zasiłków pieniężnych a korespondencję w tej sprawie ograniczyć jedynie do wypadków, kiedy w otrzymanej dotacji stwierdzone zostały różnice.

Wycofanie z obiegu 500-leiowych biletów bankowych w Rumunji.

(Dział XII Spisu Okólników).

Rumuński Bank Narodowy podaje do wiadomości, że bilety 500-leiowe, emitowane w roku 1916, podlegają z dniem 31 grudnia 1926 r. ostatecznemu wycofaniu z obiegu.

O zamierzonym wycofaniu tych biletów zamieszczona była notatka w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 4 z dnia 28 lutego 1925 r. z poleceniem zaprzestania ich skupu.

Liczenie prowizji domicylowej od dokumentów inkasowych.

(Dział IX Spisu Okólników).

W taryfie stawek prowizyjnych przewidziane jest zaliczanie prowizji domicylowej od weksli zdyskontowanych, przyczem w Instrukcji Służbowej Cz. IV, § 12, str. 70 i 71 wskazano, w jakich wypadkach ma być pobierana.

Ponieważ w Oddziałach podawane są do inkasa również weksle domicylowane i powstaje wątpliwość, czy — oprócz prowizji inkasowej — ma być liczona od takich dokumentów również prowizja domicylowa, wyjaśnia się, że zasady, obowiązujące w dyskoncie weksli, winny znaleźć analogiczne zastosowanie także w odniesieniu do dokumentów inkasowych tak pod względem wypadków, w których wspomniana prowizja ma być zarachowywana, jakoteż co do jej wysokości.

Właściwe prowadzenie kontroli niepunktualnych płatników.

(Dział IV Spisu Okólników).

Szereg Oddziałów nie stosuje się do postanowień Instrukcji Służbowej Cz. IV, § 18, str. 120 w sprawie prowadzenia kontroli niepunktualnych płatników i zamiast przysyłać zainteresowanym Oddziałom tylko dodatkowe zawiadomienia, zawierające nazwiska nowych złych płatników oraz nazwiska, podlegające skreśleniu, sporządza i rozsyła co pewien czas wszystkim Oddziałom nowe ogólne wykazy złych płatników z jednoczesnem unieważnieniem wszystkich poprzednio sporządzonych.

Postępowanie to — przy obowiązującym w tym względzie systemie kartotekowym — utrudnia w wysokim stopniu pracę, zmuszając Oddziały kontrolować każdorazowo kartka za kartką całą kartotekę niepunktualnych płatników. Jeżeli się uwzględni, że odnośna ogólna międzyoddziałowa kartoteka zawiera przeciętnie około 10.000 sztuk kartonów, oczywistym staje się ogrom niepotrzebnej pracy na przeprowadzenie należytej kontroli całej kartoteki.

Także sposób kwalifikowania przez Oddziały firm i osób, jako notorycznie złych płatników, nie jest jednolity i zgodny z duchem Instrukcji. Stale wzrastająca ilość rzekomo złych płatników przy równoczesnym braku inicjatywy ze strony Oddziałów co do skreślania firm i osób z wykazu nie wydaje się uzasadnioną wobec wydatnego zmniejszania się ilości protestów, świadczącej o poprawie stosunków płatniczych w sferach kupieckich i przemysłowych. Rewizja dotychczasowej kwalifikacji t. zw. niepunktualnych płatników jest zatem konieczną. Wykaz niepunktualnych płatników winien zawierać tylko te osoby i firmy, które stale dopuszczają weksle do protestu, przyczem należy skreślać osoby i firmy zamieszczone w wykazie złych płatników, które ponownie regulują terminowo swoje zobowiązania wekslowe.

Posługiwanie się tym wykazem przez Oddziały nie powinno stanowić większego utrudnienia w pracy, a tem samem przyczyny nieprodukcyjnej straty czasu, co jest nieuniknionem przy nadmiernej objętości wykazów i nieprawidłowem ich uzupełnianiu, ani też oddziaływać hamująco na obieg wekslowy, lecz ma za zadanie zapobiegać przedostawaniu się do portfelu wekslowego materiału rzeczywiście dla banku biletowego nieodpowiedniego.

Zaniechanie żądania od rolników przedstawiania miesięcznych bilansów brutto.

(Dział IV Spisu Okólników).

Akredytowane w Banku Polskim osoby prawne jak: spółki z ograniczoną lub nieograniczoną odpowiedzialnością, komandytowe, akcyjne, spółdzielnie, kasy oszczędności i t. p. obowiązane są w myśl postanowień Instrukcji Służbowej Cz. IV, § 7, str. 36 przedstawiać swoje bilanse roczne wraz ze sprawozdaniem natychmiast po ich pojawieniu się, celem umożliwienia Bankowi systematycznego śledzenia rozwoju tych instytucji, przyczem centralne zakłady instytucji kredytowych winny przedstawiać także miesięczne bilanse brutto.

Zarządzenie to — o ile chodzi o miesięczne bilanse brutto — nie ma zastosowania w odniesieniu do rolnictwa, zasilanego przez Bank również bezpośrednimi kredytami.

Wyjaśnienie powyższe należy odnotować w przytoczonym paragrafie Instrukcji.

Uzupełnienie wykazu banków dewizowych.

Ministerstwo Skarbu nadało — poza bankami, wymienionymi w Nr. 19 Wiadomości Banku Polskiego z dnia 15 października 1926 r. — dodatkowo prawa banku dewizowego Bankowi Kratochwill i Pernaczyński w Poznaniu.

Zaokrąglanie pozycji groszowych przy obliczaniu liczb procentowych.

(Dział IV Spisu Okólników).

W Instrukcji Służbowej Cz. IV, § 10 nadmieniono w pierwszym ustępie, że liczby procentowe oblicza się, mnożąc ilość dni przez sumy wekslowe (bez groszy), a dzieląc przez liczbę 100. Wzmiankę tę interpretują Oddziały dosłownie w ten sposób, że przy obliczaniu odsetek nie uwzględniają w zupełności pozycji groszowych. Wobec tego wyjaśnia się, że przy mnożeniu ilości dni przez sumę weksli nie uwzględnia się wprawdzie takich pozycji, jednakowoż gdy wynoszą 50 groszy lub więcej, należy podwyższać sumę wekslową o 1 złoty, niezależnie od tego, czy dotyczy jednego weksla, czy też kilku płatnych w jednym terminie.

Wykazywanie kaucji przyjętej za Zastępstwo podległe innemu Oddziałowi.

(Dział IV i XV Spisu Okólników).

W Instrukcji Służbowej Cz. III w dziale „Kaucje na rzecz Banku” nadmieniono, że Oddział, przechowujący walory kaucyjne, złożone przez centralę instytucji, której oddział prowadzi Zastępstwo, podległe innemu Oddziałowi, nie jest obowiązany do ich wykazywania w „Pozostałościach”, lecz jedynie realizuje kupony i wylosowane papiery, zamienia na inne i t. p. Ponieważ nasuwa się wątpliwość, do jakiego rodzaju depozytów zaliczyć kaucje obcych Zastępstw, wyjaśnia się, że tego rodzaju zabezpieczenie ma być prowadzone i wykazywane przez Oddział, przechowujący je, jako kaucja na rzecz Banku.

Treść powyższą należy odnotować w Instrukcji Służbowej Cz. III, str. 29.

Wycofanie z obiegu 25, 10 i 5-lirowych biletów państwowych włoskich.

(Dział XII Spisu Okólników).

Poselstwo włoskie w Warszawie zawiadamia pismem z dnia 28 października 1926 r. L. 1648, że druk biletów państwowych włoskich po 5, 10 i 25 lirów został wstrzymany. Bilety te będą stopniowo wycofywane z obiegu na podstawie odnośnych zarządzeń Generalnej Dyrekcji Skarbu.

Bilety po 25 lirów przestają być prawnym środkiem płatniczym z dniem 31 grudnia 1926 r., a tracą wszelką wartość pieniężną dnia 30 czerwca 1927 r., bilety po 10 i 5 lirów przestają być prawnym środkiem płatniczym z dniem 30 czerwca 1927 r., a tracą wszelką wartość pieniężną dnia 31 grudnia 1927 r.

Wobec powyższego należy wstrzymać skup wymienionych biletów państwowych, a ewentualnie posiadane odesłać do Wydziału Walutowego Oddziału Głównego.

Odróżnianie przy bonifikacie kosztów porta poniesionych przez Zastępstwo w związku z wykonywaniem czynności zastępczych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Zgodnie z Instrukcją Służbową Cz. IV, § 21 oraz programem organizacji Zastępstw Bank zwraca Zastępstwu tylko koszty poniesione przez nie z tytułu opłat pocztowych od przesyłek listowych i gotówkowych do Oddziału oraz od wysyłanych notyfikacji, dotyczących zaprotestowanych weksli portfelowych Banku i dokumentów inkasowych. Z powyższego wynika, że Zastępstwo nie może obciążać rachunku Banku za należności własne i wydatki związane z wysyłką weksli lub dokumentów inkasowych do klienta, który wydał Zastępstwu odnośne zlecenie a tem samem obowiązany jest do ponoszenia wynikłych stąd kosztów.

Bilans płatniczy Stanów Zjednoczonych za rok 1925.

Bilans płatniczy St. Zjednoczonych, podawany corocznie do wiadomości publicznej przez Ministerstwo Handlu, z każdym rokiem jest coraz bardziej uzupełniany i poddawany ścisłej analizie. W poniższej tablicy uwidoczniony jest ogłoszony niedawno bilans za rok 1925 wraz z uzupełnionymi odpowiednio bilansami z lat poprzednich (w milionach dolarów):

Bilans płatniczy Stanów Zjednoczonych w okresie 1922 — 1925.

PASYWA.

	1922	1923	1924	1925
<i>Import:</i>				
Towary ¹⁾	3.133	3.819	3.651	4.268
Złoto	275	323	320	128
Srebro	71	74	74	65
	3.479	4.216	4.045	4.461
<i>Import „niewidzialny“:</i>				
Wydatki państwowe zagranicą	16	19	5	5
Odsetki od długów zagranicznych	125	150	150	165
Przewóz towarów importowanych na okrętach zagranicznych ²⁾	64	73	68	83
Przekazy imigrantów ³⁾	325	290	300	310
Wydatki misji dobroczynnych zagranicą	75	70	55	50
Wydatki turystów amerykańskich	350	500	600	660
	965	1.102	1.178	1.273
<i>Kapitały:</i>				
Nowe pożyczki zaciągnięte w Stanach Zjednoczonych ⁴⁾	637	363	795	920
Zakup zagranicznych papierów wartościowych przez Amerykanów	326	54	114	90
Banknoty Stanów Zjednoczonych	—	—	50	62
	963	417	959	1.072
Zmniejszenie się wkładów bankowych cudzoziemców	—	—	—	61
Wszelkie możliwe błędy i opuszczenia	—	—	74	—
	5.407	5.735	6.256	6.867

AKTYWA.

	1922	1923	1924	1925
<i>Eksport:</i>				
Towary ⁵⁾	3.867	4.208	4.621	4.934
Złoto	37	29	62	262
Srebro	63	72	110	99
	3.967	4.309	4.793	5.295
<i>Eksport „niewidzialny“:</i>				
Odsetki od długów międzysojuszniczych	126	167	159	160
Odsetki od pożyczek zagranicznych prywatnych i dywidendy	350	400	455	520
Przewóz towarów eksportowanych na okrętach amerykańskich ⁶⁾	71	65	76	75
Wydatki turystów w Stanach Zjednoczonych	60	100	100	100
Dochody z filmów amerykańskich	50	60	70	75
	657	792	860	930
<i>Kapitały:</i>				
Splata pożyczek zagranicznych	78	23	45	140
Splata długów zaciągniętych względem Rządu Stanów Zjednoczonych	31	91	23	27
Sprzedaż papierów wartościowych cudzoziemcom	216	412	319	411
Banknoty Stanów Zjednoczonych	—	50	—	—
	325	576	387	578
Wzrost wkładów bankowych cudzoziemców	375	3	216	—
Wszelkie możliwe błędy i opuszczenia	83	55	—	64
	5.407	5.735	6.256	6.867

¹⁾ W pozycji tej uwzględnione są także szacunkowo towary przemycane.

²⁾ Po potrąceniu wydatków w portach Stanów Zjednoczonych.

³⁾ Po potrąceniu majątków, przywiezionych przez imigrantów.

⁴⁾ Nie uwzględniając skonsolidowanych dawnych pożyczek i prowizji.

⁵⁾ Z uwzględnieniem szacunkowo wartości przesyłek pocztowych.

⁶⁾ Po potrąceniu wydatków w portach zagranicznych.

W powyższem zestawieniu tylko niektóre pozycje obliczone są zupełnie dokładnie. Ministerstwo Handlu przyznaje, że przy szacowaniu pewnych pozycji błąd popełniony dochodzić może nawet do 100 milionów. Biorąc pod uwagę jednak, że niektóre błędy równoważą się wzajemnie, ostateczne rezultaty mogą być uważane za bliskie prawdy i dadzą się z nich wyciągnąć pewne pożyteczne wnioski. Powyższe zestawienie wymiany towarów i usług St. Zjedn. z zagranicą obejmuje: 1) rzeczywisty obrót towarowy, 2) „niewidzialny” import i eksport i 3) obrót kapitałów.

Co się tyczy rzeczywistego obrotu towarowego, to w r. 1925 została skonstatowana ponownie znaczna nadwyżka wywozu towarów nad przywozem. Tendencja ta jednak handlu zagranicznego w pierwszych miesiącach r. 1926 ulega zasadniczej zmianie — w pierwszym kwartale tego roku jak wiadomo nadwyżka eksportu nad importem wynosiła 134 milj., wobec 256 milj. nadwyżki eksportu w odpowiednim okresie roku poprzedniego. W powyższem zestawieniu w imporcie towarów uwzględnione są także towary przemycane, głównie spirytualja, które oszacowano w r. 1925, podobnie jak i w r. 1924, na 40 milionów dolarów. Wzrost ogólnej wartości importu w ostatnich dwóch latach tłumaczy się zwiększaniem cen kauczuku.

Godną uwagi jest zmiana, jaka zaszła w kierunku ruchu zapasów złota. Podczas gdy w poprzednich latach bilans handlu złotem zamykał się nadwyżką importu, w roku 1925, po raz pierwszy od r. 1919, skonstatowana została nadwyżka eksportu, przyczem eksport dwukrotnie przewyższył import. Ten odpływ złota spowodowany był głównie udzielaniem na wielką skalę pożyczek przez St. Zjedn. poszczególnym państwom Europy dla naprawy ich finansów, zwłaszcza w pierwszej połowie roku 1925. Dotyczy to w pierwszym rzędzie wielkiego zapotrzebowania na złoto ze strony Reichsbanku. Z drugiej strony do odpływu złota przyczyniła się także wyższa kursa rupii i funta australijskiego. W drugiej połowie r. 1925 import złota wzrósł do tego stopnia, że przewyższył znowu eksport. W rezultacie tych transakcji, zawartych w kilku ostatnich latach, zapasy złota St. Zjedn. wynoszą obecnie 4.000 milj. dolarów, t. j. mniej niż połowę światowych zapasów złota i nieco mniej niż nominalna wartość całkowitego obiegu pieniężnego tego kraju.

Podczas gdy rezultatem obrotów towarowych St. Zjedn. z zagranicą jest czynne saldo, to w wymianie usług wszelkiego rodzaju z zagranicą a więc w pozycjach „niewidzialnego” importu i eksportu daje się zauważyć stosunek odwrotny. Cztery ostatnie lata wykazywały nadwyżkę „niewidzialnego” importu w wysokości około 300 milionów dolarów, przyczem ogólna suma obrotu z zagranicą z tytułu „niewidzialnego” importu i eksportu wynosiła mniej niż $\frac{1}{4}$ ogólnej sumy obrotów towarowych.

Przechodząc do oddzielnych pozycji „niewidzialnego” importu i eksportu należy podkreślić, że koszty przewozu towarów importowanych na okrętach zagranicznych stale wzrastają, podczas gdy dochody z przewozu towarów eksportowanych na okrętach amerykańskich utrzymują się mniej więcej w tych samych granicach. Podobnie rzecz się ma i z wydatkami turystów. Wydatki amerykańskich turystów (w r. 1925 nie mniej jak 356.000 Amerykanów odwiedziło Europę), studentów i amerykańskich obywateli, przebywających stale w Europie, ciągle wzrastają, podczas gdy wydatki przybyszów z Europy do St. Zjedn. utrzymują się w ostatnich kilku latach na tym samym poziomie. Natomiast wydatki amerykańskich misji dobroczynnych w Europie zmniejszają się nieco w związku z poprawą położenia gospodarczego wielu państw europejskich. Z drugiej strony jednak, poczynając od r. 1923, wykazują stały wzrost przekazy imigrantów do krajów ojczystych. Stosunkowo wielka pozycja przekazów imigrantów tłumaczy się tem, że w St. Zjedn. znajduje się około 15 milionów ludności obcego pochodzenia. W r. 1925 przekazy imigrantów do Włoch wynosiły 100 milj., do Niemiec 80 milj. i mniejsze sumy do innych państw jak np. do Irlandji 20 milionów. Pocieszający natomiast dla St. Zjedn. jest stały wzrost dochodów z filmów amerykańskich, eksploatowanych w Europie, które w r. 1925 wynosiły 75 milionów.

Pozostałe pozycje niewidzialne odnoszą się głównie do dochodów z kapitałów. W pierwszym okresie istnienia St. Zjedn. zawdzięczały swój rozwój ekonomiczny pomocy finansowej Europy, zwłaszcza Wielkiej Brytanji. Z tytułu dawniej zaciągniętych pożyczek płacone są obecnie raty i procenty, które w r. 1925 osiągnęły sumę 165 milj. Z drugiej strony dokonywane są wypłaty na Amerykę z tytułu znacznych sum inwestowanych w przedsiębiorstwach europejskich i pożyczek udzielanych rządowi poszczególnych państw Europy. Jakkolwiek odsetki od pożyczek prywatnych wypłacane obecnie znacznie przewyższają odsetki od pożyczek udzielanych rządowi, to jednak w miarę stale postępującej konsolidacji długów międzysojuszniczych pozycja ta niewątpliwie ulegnie zwiększeniu. W r. 1925 sama tylko Wielka Brytania wypłaciła Rządowi St. Zjedn. tytułem procentów od pożyczek 136 milj. dolarów.

Po podsumowaniu wszystkich pozycji zarówno widzialnego jak i niewidzialnego eksportu ($5.255 + 930 = 6.225$) i importu ($4.461 + 1.273 = 5.734$) okaże się, że ta wymiana towarów i usług z zagranicą (nie licząc obrotu kapitałów) zamknęła się w r. 1925 nadwyżką dla St. Zjedn. w wysokości ($6.225 - 5.734$) 491 milj. wobec 430 milionów w r. poprzednim.

Przechodząc do obrotu kapitałów należy podkreślić, iż pozycja nowych pożyczek zaciągniętych w St. Zjedn. w r. 1925 wzrosła do 920 milj. dolarów, t. j. osiągnęła nienotowane dawniej rozmiary. Z drugiej strony jednak zakupy papierów wartościowych amerykańskich przez cudzoziemców, zwłaszcza przez anglików, osiągnęły w r. 1925 sumę tak znaczną (411 milj. dolarów), że w rezultacie po potrąceniu jeszcze spłaconych pożyczek i odsetek inwestycje amerykańskie netto w Europie w r. z. wynosiły tylko około 500 milionów czyli mniej niż w r. 1924.

Zestawienie powyższe, dotyczące obrotu pieniężnego z zagranicą, byłoby niekompletne, jeśliby nie uwzględniło jeszcze wszelkich bieżących kredytów St. Zjedn. w stosunku do innych państw. Do tej rubryki należą różnego rodzaju weksle, rachunki a także kredyty i wkłady bankowe. Pozycje te nadzwyczaj trudno jest oszacować i jak dotąd zdołano obliczyć w przybliżeniu tylko jedną z nich a mianowicie wkłady cudzoziemców w bankach amerykańskich za pomocą rozesłania odpowiedniego kwestionariusza do poszczególnych banków. W wyniku tych badań okazało się, że w ciągu roku 1925 wkłady cudzoziemców w bankach amerykańskich zmniejszyły się o 61 milionów. W powyższym zestawieniu nie uwzględniono jeszcze pozycji odwrotnej, t. j. wierzytelności Amerykanów w bankach europejskich, które prawdopodobnie także uległy zmniejszeniu w związku z przywróceniem parytetowej wartości funta szterlinga. Pozycja ta stanowiłaby równoważnik po stronie eksportu.

Inne pozycje bieżące trudne do oszacowania jakoteż i wszelkie możliwe błędy i opuszczenia są przyczyną, że ogólna suma aktywów różni się od ogólnej sumy pasywów. W bilansie za rok 1925 różnica ta wynosiła mniej niż 1% ogólnej sumy bilansowej, lecz nie można tego przyjąć za stopień dokładności bilansu, gdyż — jak już wspomniano powyżej — pewne błędy na większą skalę mogły same się zneutralizować.

Bilans płatniczy St. Zjedn. z ostatnich kilku lat wskazuje na to, że państwo to przyjęło na siebie rolę wierzyciela nietylko z tego względu, iż odsetki płacone St. Zjednoczonym znacznie przewyższają ich wypłaty z tego tytułu, lecz także z tego względu, iż udzielanie nowych pożyczek państwom europejskim doszło do nienotowanych dawniej rozmiarów i według wszelkiego prawdopodobieństwa będzie w dalszym ciągu kontynuowane. Rozwój działalności kredytowej St. Zjedn. w ostatnich kilku latach uwidocznił się na poniższej tabelce (w milionach dolarów):

	Wartość nominalna inwestycji amerykańskich					
	Zobowiązanie gwarantowane przez rządy			Akcje przemysłowe i inwestycje bezpośrednie		
	1923	1924	1925	1923	1924	1925
Europa	950	1.500	1.825	350	400	675
Południowa Ameryka	610	840	910	3.150	3.200	3.300
Kanada i Newfoundland	1.050	1.100	1.175	1.400	1.500	1.650
Inne państwa	360	440	520	235	250	350
Ogółem	2.970	3.880	4.430	5.135	5.350	5.975

Z powyższego widać, że inwestycje prywatne dominują, chociaż gwarantowane przez rządy zobowiązania stanowią z biegiem czasu coraz większy odsetek całości. Jakkolwiek wzrost inwestycji amerykańskich dotyczy także i państw pozaeuropejskich, to jednak wzrost inwestycji europejskich był w tym okresie stosunkowo największy. Z powyższej tablicy wynika, że ogólna suma inwestycji zagranicznych w r. 1925, t. j. 10.405 milj. dolarów wykazuje w porównaniu z rokiem 1924 ($3.880 + 5.350 = 9.230$) wzrost o 1.175 milionów. Wynik ten znajduje się w pozornej sprzeczności z zamieszczoną w pierwszej tablicy ogólną sumą pożyczek i inwestycji w r. 1925, t. j. 1.010 milj. ($920 + 90$). Sprzeczność tę wyjaśnić można po pierwsze tem, że niektóre emisje pożyczek były dokonywane w związku ze skonsolidowaniem dawnych pożyczek, lub też w związku z kredytami bankowymi dawniej uzyskanymi i dlatego nie mogą być uważane za dopływ nowych kapitałów amerykańskich i powtóre tem, że suma nowych pożyczek umieszczona w bilansie płatniczym przedstawia tylko wpływy netto z tych pożyczek po potrąceniu wszelkich kosztów i prowizji. Tak np. w r. 1925 potrącenia te wynosiły ogółem 57 milj., prowizje 54 milionów.

OBROTY NA GIEŁDZIE PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

Kwiecień — Październik 1926 rok.

(W złotych).

	KWIECIEŃ		M A J		CZERWIEC		LIPIEC		SIERPIEŃ		WRZESIEŃ		PAŹDZIERNIK	
	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%
Obrót ogólny	27,676,064	100,0	21,247,377	100,0	31,576,461	100,0	44,972,826	100,0	54,719,825	100,0	93,127,371	100,0	100,877,078	100,0
Waluty (monety)	1,202,329	4,4	1,095,160	5,2	495,794	1,6	237,802	0,5	129,624	0,2	417,357	0,4	189,460	0,2
„ (banknoty)	686,623	2,5	1,517,267	7,1	750,147	2,4	2,140,624	4,8	5,385,688	9,9	12,636,324	13,6	4,326,993	4,3
„ (dewizy)	23,810,507	86,0	16,942,311	79,7	28,262,474	89,5	37,326,050	83,0	41,055,668	75,0	73,415,357	78,8	88,620,998	87,8
Akcje	730,276	2,6	634,369	3,0	720,116	2,3	3,242,865	7,2	5,728,834	10,5	4,732,661	5,1	4,904,592	4,9
Papiery lokacyjne	1,246,329	4,5	1,058,270	5,0	1,347,930	4,2	2,025,485	4,5	2,420,011	4,4	1,925,672	2,1	2,835,035	2,8
	KWIECIEŃ		M A J		CZERWIEC		LIPIEC		SIERPIEŃ		WRZESIEŃ		PAŹDZIERNIK	
	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%	Absol. cyf.	%
Liczba transakcji ogółem	5.783		4.493		5.132		8.631		10.187		9.278		9.762	
Walutami	1.860		1.521		1.493		1.331		1.323		1.597		1.693	
Akcjami	2.401		1.798		2.091		5.442		7.194		6.327		6.484	
Papierami lokacyjnymi	1.522		1.174		1.548		1.858		1.670		1.354		1.585	

U w a g a: Obroty na giełdzie pieniężnej w 1-szym kwartale 1926 r. podane są w „Wiadomościach Banku Polskiego“ Nr. 17, str. 136.

STAN GOSPODARCZY POLSKI W TRZECH KWARTALACH 1926 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	I kwartał	II kwartał	III kwartał
PRODUKCJA.												
Węgiel kamienny w tys. ton	2.456	2.142	2.295	2.182	2.235	2.661	.	.	.	6.893	7.078	.
Siarka żelaza " "	26.3	25.4	30.7	20.8	23.0	19.6	.	.	.	82.4	63.4	.
Siła " "	44.8	51.9	61.1	44.0	50.3	51.7	.	.	.	157.8	146.0	.
HANDEL ZAGRANICZNY.												
Wywóz w tys. zł w złocie	109.3	90.7	88.2	93.8	89.3	102.9	121.0	128.6	114.8	288.2	286.0	364.4
Przywóz " " "	47.0	47.6	73.4	68.3	52.3	63.5	65.9	92.1	85.4	168.0	184.1	243.4
KOMUNIKACJA												
Ładunków kol. przewieziono ogółem w tysiącach wagonów	10.642	11.122	11.950	11.394	11.216	13.899	15.089	15.678	.	33.714	36.509	.
PRACA.												
Bezrobotnych na koniec miesiąca	359.810	358.430	345.010	320.520	303.720	288.510	263.540	241.790	211.328	354.416	304.250	238.886
CENY.												
Wskaźnik: (Rok 1914 = 100) cen hurt. koszt. utrzym. w Warszawie	142.1	146.1	145.7	166.6	181.2	174.6	166.6	173.2	177.2	144.6	174.1	172.3
	170.0	170.7	168.5	175.6	183.2	182.6	177.2	181.0	187.6	169.7	180.4	181.9
KREDYT.												
Obieg pieniężny w końcu każdego mie- siąca w mil. zł	781.0	791.7	815.2	828.7	855.2	907.8	980.8	1.007.3	1.008.2	815.2	907.8	1.008.2
Bank Polski												
Bilety w obiegu w mil. zł	362.0	376.9	389.4	392.9	413.0	448.0	511.2	560.2	581.4	389.4	448.0	581.4
Zapas złota " "	133.8	133.9	134.1	134.2	134.4	134.7	135.2	135.4	135.4	134.1	134.7	135.4
Waluty obce i dewizy " "	61.3	60.0	49.4	51.4	53.4	78.5	91.3	107.6	109.1	49.4	78.5	109.1
Dyskonto weksli " "	248.6	294.1	301.5	303.3	302.9	301.3	304.2	306.7	315.7	301.5	301.3	315.7
Stopa dyskontowa " "	12	12	12	12	12	12	10	10	10	12	12	10
Banki akcyjne (30 b. związk.)												
Dyskonto weksli w mil. zł	162.2	170.2	173.6	175.7	172.3	178.7	174.6	180.6	.	173.6	178.7	.
Wkłady wszelk. typ. " "	201.5	212.3	218.4	221.6	214.1	218.8	240.2	263.7	.	218.4	218.8	.
Kurs dolara (dewizy) w Warszawie												
przeciętny miesięczny w zł	7.5530	7.5037	7.8042	9.0135	10.5507	10.0920	9.1954	9.0553	9.0000	.	.	.
Obroty 12b Rozrachunk. w mil. zł	85.800	63.9	108.9	97.6	71.4	77.0	86.2	66.6	99.9	258.6	246.0	252.6
Wskaźnik kursów w 9 akcji przemysłowych (Styczeń 1914 = 100)	13.3	14.0	12.9	11.8	10.8	11.5	17.8	24.9	21.6	.	.	.

Ostatni miesiąc kwartału:

Przeciętnie: